

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

X. De legum interpretatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

non cadit, dummodo non sit de intrinseca ratione præcepti: ut quando alioquin præceptum non valet adimpleri, nisi modus adimpleatur. verbi gr. qui dormiens Missæ assistit, non satisfacit Missæ audiendæ præcepto; quia assistentia humana requiritur tanquam modus ad præcepti pertinens substantiam.

60. *Possim ne unico actu pluribus præceptis satisfacere?* Potes; superior enim à cuius mente legis obligatio pender, id concedere præsumitur. Vnde qui ieiunium in Vigilia D. Petri vouit, eadem abstinencia & Ecclesiæ præcepto, & voti obligationi facit satis.

61. *Eodem autem tempore per diuersos actus possim ne pluribus satisfacere præceptis?* Potes planè, quando vnus actus alium non impedit. v.gr. qui tempore, quo celebratur Missæ sacrificium, horas canonicas recitat, vtrique obligationi satisfacit, quia vnus actus non impedit, alium vtroque scilicet ad Dei cultum tendente.

62. *Vt præceptum impleatur, requiritur ne intentio præstandi opus, quod præcipitur?* Ita planè. v.g. vt quis præcepto audiendi sacrum satisfaciat, requiritur intentio Missam audiendi, quia opus præceptum implendum est humano modo, seu cum intentione illud præstandi. Non autem erit necessum, vt opus præceptum fiat cum intentione satisfaciendi. v.g. Missam audit nesciens diem festum celebrari, præcepto satisfacit. *Quid si quis opus præceptum præstat cum intentione non adimplendi præceptum per illud opus: satisfacit ne, si postea mutet intentionem?* Ita sanè. v. g. Audio Missam intendens non adimplere præceptum illa auditione, sed alia; postea accidit alij Missæ non interesse, præceptum impleui; quia opus iniunctum præstiti.

CAPVT X.

De Legum interpretatione.

63. **L**icet ne Leges interpretari, non solùm exponendo, verùm etiam ampliando, & coarctando? Licet; hic enim vsus, & praxis viget. Porro Tridentini decreta fas est obiter, & humiliter rebus in dubiis interpretari. Declarationes Congregationis Cardinalium circa Tridentinum maximi quidem sunt ponderis, ab iisque non facilè recedendum: vim tamen legis non habent antequam sufficienter promulgen-
tur,

tur, & publicentur. Id quod de huiusmodi declarationibus affirmarim.

64. *Quoniam modo humana lex interpretanda est? Lex quidem odiosa explicanda, & extendenda iuxta naturalem verborum proprietatem: non verò strictius aut laxius. At in materia favorabili explicanda & extendenda est, quantum verba patiuntur non solum iuxta naturalem, sed etiam iuxta civilem verborum proprietatem. v.g. lex favorabilis loquens de filiis, ad adoptivos extendenda: loquens de legitimis, extendenda est ad legitimatos. Quid in dubiis legis poenalis materia. Mitior pars amplectenda est, servata verborum proprietate.*

65. *Lex ne poenalis extendenda est ab uno casu ad alium, vel ab uno crimine ad aliud, vel ab una persona ad aliam ob rationis paritatem? Minime, iuxta illud tritum axioma: In lege poenali non valet argumentum à simili, seu ab identitate rationis, seu à fortiori, seu à maiori ad minus, seu à contrario sensu. Si tamen lex sit generalis, generaliter de omnibus casibus, ad quos verba legis extendi possint, est intelligenda: & licet unius tantum personae fiat mentio, non tamen propterea caeterae videntur, seu censentur exclusae.*

CAPVT XI.

De Legis abrogatione praecipue per consuetudinem.

66. *Quoniam lex antea recepta vim obligandi amittit? §. I. Per legem posteriorem contrariam, seu per reuocationem, seu per correctionem, seu per restrictionem, iuxta restrictionis, aut correctionis qualitatem; quia posterior voluntas Principis priori derogat, etiam si in posteriori lege fiat mentio prioris.*

67. *Cessante causa motiva, seu finali legis respectu totius communitatis, cessat ne obligatio legis etiam absque alio decreto, vel Principis declaratione? Cessat; quia non praesumitur velle obligare, cessante legis fine.*

68. *Cessat item legis obligatio in casibus, qui per epicheiam comprehensi in lege non censentur, etiam si verba legis eos comprehendere videantur? Cessat planè; quia legislator non praesumitur casus illos comprehendere, qui ob superuenientem aliquam circumstantiam sunt illiciti, aut Reipublicae*